

Els braus de bona mena

PERE CALDERS

Ara que senten la sagrada unitat de la pàtria en perill –tot s'ho fan ells– sembla que vulguin envigorir allò que en diuen la festa nacional. Retransmeten curses en directe, durant hores i hores, i ho completen amb taules rodones i debats on participen intel·lectuals de molta anomenada. I articles a dojo, en els quals s'exalta el contingut cultural, artístic i recreatiu d'aquesta manifestació que és el resum, diuen, d'una fina i brava sensibilitat popular.

Els detractors, a desgrat d'haver-n'hi molts, llueixen poc, han perdut gas. La majoria dels qui són convidats a les converses no passen d'un esperit de simpatitzants de l'Associació Protectora d'Animals i Plantes. Potser ja els trien d'aquest caient, perquè saben que les seves raons (i tenen tota la raó) queden toves, no són espectaculars. Es basen en especulacions morals i crides a la civilització, que no diuen res a l'home amb cigar i bóta de vi en bandolera o a la dona amb mantellina i pinta alta que van a la plaça disposats a veure'n de grosses.

Han convertit el toro en un símbol patriòtic. I això és desolador, perquè el toro és un dels animals més idiotes que ha produït la naturalesa. Amb una mitjana de cinc-cents quilos per exemplar, fa l'efecte que el seu cervell no deu ésser més gran que el d'un canari, amb la diferència que aquest darrer fa servir millor el seu i acostuma a morir de mort natural, sense martirologi i quan bonament li toca. És simptomàtic que d'un dels elements bàsics del ritual de la festa en diguin *el engaño*, que com a argücia és una de les coses més estúpides d'aquest món: un tros de drap. Si el toro, a falta d'intel·ligència tingués, almenys, un instint de conservació elemental, fa anys que s'hauria acabat la festa (o ni tan sols hauria començat), perquè buscaria la carn en comptes de la tela. Però no: és un infeliç que no escarmenta i tot empaitant el drap envesteix tot allò que el punxa i el desgracia, fins que se l'emporta un tronc de mules, fet una pellofa. Com que això s'ha de dissimular, afirmen que és un animal noble, sense reparar en l'ofensa que fan a la noblesa.

De tant en tant, algú pren mal, però ja se sap que una desgràcia tothom la pot tenir. Continuen dissimulant i asseguren que el públic no va pas allí amb la secreta il·lusió de veure la desgràcia, sinó perquè és un enamorat de la bellesa plàstica, de la llum i del color, de la dansa entre l'home i la bèstia. És una llàstima que tot això siguin romanços, perquè s'ha demostrat que quan es prenen precaucions a fi de convertir en inofensives les banyes de la bèstia i prohibeixen al torero que mati el toro, la festa perd interès, i d'allò de la dansa i de l'estètica no en queda res. O només el que realment hi havia, poca cosa, i el públic se'n desentén.

El toro és un dels animals més idiotes que ha produït la naturalesa

Queda la música torera, que és de banda municipal de poble petit i mal comunicat. No crec que hagi donat gaires pàgines glorioses. I, en tot cas, podria practicar-se sense la contribució de la sang vessada. De debò que no s'ho val. De tot això n'han fet un embull ple de requisits. És un espectacle, una manifestació nacional i, fins i tot, afirmen que es tracta d'un compendi de les virtuts de la raça. Una cosa així, de tant d'embalum, ha merescut moltes pàgines de literatura. Sempre han existit escriptors il·lustres que hi han dedicat una part de la seva inspiració, amb fortuna diversa, tal com passa en qualsevol altre gènere.

Un dels intel·lectuals del nostre temps que s'ha distingit més en la defensa de la tauromàquia és Fernando Sánchez Dragó. És un escriptor brillant, erudit, impetuós, amb uns tocs reaccionaris molt ben estudiats perquè semblin el producte d'un inconformisme vistós.

En el curs d'una conversa que fou divulgada, Sánchez Dragó, en una d'aquestes volades èpiques que a vegades pren la paraula, va declarar que li agradaria de morir com un toro de toreig. Jo no m'ho crec. M'imagino que ja es posaria a cridar i a protestar en el moment que li clavessin la divisa, tot just en sortir a la sorra nu de pèl a pèl i amb els atributs masculins brandant a la serena. Suposant que superés aquesta fiblada inicial, dubto que tingués ganes de dedicar-se a la coreografia amb uns tipus vestits d'una manera ridícula –és l'efecte que em fan a mi–, plens de brodats en relleu d'or i de plata, amb lluentons i serrellets de fantasia. Ah! I amb unes mitges violades i sabatilles, i un barretet d'aquells que semblen per a anar a la porra. Però admetem que vaig equivocat i que Sánchez Dragó arribés al canvi de *suerte* i que considerés que encara n'ha tinguda. S'hauria d'enfrontar amb una aparició francament grotesca: un cavall cec, encoixinat, amb matalassos a babord, a estribord i a popa, calvalcat per una mena de fardassa amb plom a les cames, pesat, inelegant, però perillós a causa de la pica. En aquells moments, un públic enfervorit exigiria a Sánchez Dragó que investís la baluerna amb alegria. Si no ho fes així, seria un toro dolent, una cosa execrable per a un amant apassionat de la festa.

Però concedim-li crèdit. El jove escriptor ataca amb entusiasme i rep la primera pica. En quedaria alguna cosa per a la segona? Qui sap, qui sap... Com que la taleia fa miracle si la imaginació no té aturador, siguem optimistes i pensem que sí, que passa per totes les proves amb notes altes (incloses les banderilles) i que ha tingut la fortuna de trobar un oponent de categoria. S'arriba al número final entre grans aplaudiments del públic i estesa de mocadors blancs. El cadàver de l'intel·lectual rebria l'homenatge d'unes voltes per la plaça, acompanyat per una música alegre i cridanera, mentre el matador mostraria orgullosament les orelles fresques, acabades de tallar, del prestigiós escriptor.

Repeteixo que no m'ho crec. Són coses que es diuen al bat de la conversa.